

สำรวจเพื่อคนพิการ

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เลขที่ ๒๕๕ อาคาร ๖๐ ปี กรมประชาสัมพันธ์ เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ โทร. ๐-๒๖๔๔-๗๙๙๑-๔ โทรสาร. ๐-๒๖๔๔-๗๙๙๕ e-mail : disabilities@opp.go.th // www.oppd.opp.go.th

พัฒนาคนพิการ พัฒนาคครอบครัว พัฒนาคุณภาพชีวิต ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๖ ประจำเดือน มิถุนายน ๒๕๔๘

ความตระหนักรู้และเจตคติการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก นับวันประชากรกลุ่มผู้สูงอายุจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ คนสูงอายุเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีความบกพร่องไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง แล้วยังมีคนอีกหลายกลุ่มที่ไม่สามารถใช้สิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการสาธารณะที่มีอยู่ได้ ซึ่งเป็นอุปสรรคที่ทำให้คนทุกกลุ่มไม่สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน บางคนไม่สามารถออกจากบ้านได้เลย ทางเท้าไม่มีการลบบุ่ม ทำทางลาดให้มีรถเข็น มีฝาท่อต่าง ๆ เปิดไว้เป็นอันตรายสำหรับคนตาบอด หรือคนที่มีความบกพร่องทางสายตา เมื่อไม่สามารถออกมามีส่วนร่วมในสังคม จะกลายเป็นกลุ่มที่มองไม่เห็นไปเลยจริง ๆ ทั้งที่มีตัวตนอยู่แต่ทำออกมาอยู่ร่วมในสังคมนี้ไม่ได้

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนทั้งมวล คือ ทำอย่างไรที่จะให้ทุกคนในสังคมออกมาสู่สังคมได้ สามารถมีความสุขกับการใช้ชีวิตในสังคม ขึ้นอยู่กับเจตคติของสังคม ผู้ปฏิบัติ หรือผู้กำหนดนโยบายที่อยากให้คนทุกกลุ่มออกมาในสังคมจริงหรือเปล่า หรือยังอยากกันคนบางกลุ่มเอาไว้อีกส่วนหนึ่งของสังคม ทางลาดที่คนพิการเรียกร่องกันอยู่ จริง ๆ แล้วยังเป็นประโยชน์สำหรับผู้หญิงที่มีรถเข็นสำหรับลูกเล็ก ๆ และคนสูงอายุ ด้วยเช่นกัน และตู้โทรศัพท์เพียงลดระดับลงมาเล็กน้อย รถเข็นจะสามารถเข้าไปใช้ได้เช่นกัน นี่คือนวัตกรรมระดับสากลที่จะจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมสำหรับคนทุกกลุ่ม

ประเทศไทยเริ่มมีความชัดเจนเกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการเมื่อได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ และกฎกระทรวงว่าด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๔๒ สอดรับกับแนวคิดในระดับสากล ที่ได้ประกาศรับรองแผนปฏิบัติการโลกว่าด้วยเรื่องเกี่ยวกับคนพิการ World Program of Action Concerning Disabled Persons โดยเป้าหมายหลัก คือ การป้องกันความพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ และโอกาสที่เสมอภาคของคนพิการ รวมทั้งได้มีประกาศทศวรรษคนพิการเอเชียแปซิฟิก ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖-๒๕๔๕ ต่อเนื่องในปี พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๕๕ อีกด้วย

ปัจจุบันได้เห็นความเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของบ้านเราบ้างพอสมควร เกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการ แต่รู้สึกว่ายังกะพร่องกะแพร่ง เพราะเรายังไม่สามารถทำให้เป็นนโยบายที่ชัดเจนได้เหมือนกันนโยบายหลาย ๆ อย่างที่รัฐบาลพยายามผลักดันออกมา ซึ่งต้องได้รับความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน แต่ถ้าไม่สามารถต่อเป็น Jigsaw รวมกันเป็นระบบได้ ก็จะกระจัดกระจายกันไปเหมือนเดิม.

พ.ท.ต่อพงษ์ กุลกรรชิต

หัวหน้าสำนักงานองค์กรคนพิการสากลประจำภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

สรุปคำบรรยาย จากการฝึกอบรม การจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ วันที่ ๑-๒ มีนาคม ๒๕๔๖ ณ โรงแรมปรีณิพัลลข มหานาค กรุงเทพมหานคร

รายงานวิจัยเพื่อคนพิการ

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการทางกายภายในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

โดย เฉลิมขวัญ สิงห์วี รศ.ดร.สุภาณี สนิธิรัตน์ ผศ.ดร.ทิพย์วัลย์ สุรินยา

การศึกษาวจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการทางกายภายในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับคุณภาพชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง
และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของคนพิการ ศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตคนพิการทางกายตาม
ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยพื้นฐานของบิดามารดา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับการเห็นคุณค่า
ในตนเอง และสนับสนุนทางสังคมของคนพิการทางกาย และศึกษาตัวแปรร่วมในการทำนายคุณภาพชีวิตของ
คนพิการทางกาย เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่าง คนพิการทางกายในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ในเขต
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 220 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ค่า t-test ค่า F-test ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษา

- คนพิการทางกายมีคุณภาพชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเองและการสนับสนุนทางสังคมในระดับปานกลาง
ประเภทความพิการ มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการทางกายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- อาชีพของมารดา และรายได้รวมของบิดามารดา มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการทางกาย อย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ
- การเห็นคุณค่าในตนเอง การได้รับการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001
- การได้รับสนับสนุนทางสังคม ความสามารถในตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนด้านวัตถุ
ประเภทความพิการ ขาสองข้าง การสนับสนุนด้านการประเมิน สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของ
คนพิการได้ ร้อยละ 63.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

- ควรมีการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง และควรสนับสนุนให้มีเครือข่ายสังคมและการสนับสนุนทาง
สังคมของคนพิการทางกายให้มากขึ้น

(ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900)

แนะนำองค์กรด้านคนพิการ

มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ

ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
(Foundation for the Welfare of the Crippled under
the Royal Patronage of H.R.H the Princess Mother)

ประธานมูลนิธิ คุณหญิงหงษ์ อุณาภูล

ที่ตั้ง ๗๘/๑๑ หมู่ที่ ๑ ถนนติวานนท์
ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๕๓ ๙๕๙๖-๗

โทรสาร ๐ ๒๕๕๓ ๖๖๙๑

ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. ๒๔๙๘

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่
ผู้พิการแขน ขา และลำตัวที่มีภูมิลำเนา
อยู่ภายในประเทศ โดยไม่เลือกเพศและวัย

- กิจกรรม/
บริการ
๑. การให้ความช่วยเหลือด้านการรักษา
แก้ไขความพิการ
 ๒. การให้บริการด้านกายภาพบำบัด
 ๓. การให้บริการด้านกายอุปกรณ์
 ๔. การให้การเลี้ยงดูสำหรับเด็กพิการ
 ๕. การบริการด้านการศึกษา
 ๖. การส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ
 ๗. การให้บริการแก่ผู้พิการในชุมชนชนบท
 ๘. การให้บริการด้านวิชาการ
 ๙. งานส่งเสริมอาชีพ

พื้นที่ดำเนินการ ภายในมูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการฯ ศูนย์
บริการเด็กพิการ โรงเรียนศรีสังวาลย์และ
พื้นที่ชุมชนในต่างจังหวัด ผู้พิการทาง
ด้านแขน ขา และลำตัวทั้งเด็กและผู้ใหญ่

เคลื่อนไหว...พัฒนาคนพิการ

“สารวิจัยเพื่อคนพิการ” ฉบับที่ ๖
ประจำเดือนมิถุนายน ๒๕๔๘ มีรายงานโครงการ/
กิจกรรมความเคลื่อนไหวของสำนักส่งเสริมและ
พิทักษ์คนพิการ (สทก.) ดังนี้ โครงการเสริม
สร้างผู้นำคนพิการเพื่อความตระหนักรู้ด้าน
ศักยภาพและพิทักษ์สิทธิ ผู้เข้าอบรมจำนวน
ประมาณ ๖๐ คน วันที่ ๑๓-๑๔ กรกฎาคม ๔๘
ณ โรงแรมปทุมรัตน์ จังหวัดอุบลราชธานี
โครงการอบรมภาษามือไทย ร่วมกับวิทยาลัย
ราชสุดา ทำการอบรมให้แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านคน
พิการ ในสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์จังหวัด โครงการส่งเสริมการ
ประกอบอาชีพอิสระในชุมชน จำนวน ๒๐
จังหวัด โดยติดตามผลการฝึกอาชีพและรวมกลุ่ม
ประกอบอาชีพอิสระ วันที่ ๕ - ๖ กรกฎาคม ๔๘
จังหวัดกาญจนบุรีและสุพรรณบุรี โครงการ
สร้างโอกาสการมีงานทำของคนพิการในสถาน
ประกอบการ โดยการจัดสัมมนาเรื่อง ทิศทาง
สร้างโอกาสการมีงานทำของคนพิการ : จาก
ภาระสู่พลัง จัดร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนนทบุรี ผู้เข้าอบรม
จำนวนประมาณ ๘๐ คน ณ โรงแรมนนทบุรีพาเลซ
จังหวัดนนทบุรีโครงการฝึกปฏิบัติงาน
คนพิการในสถานประกอบการ (On the job
Training) จำนวน ๒๐ คน ในพื้นที่ ๓ จังหวัด
ชลบุรี กรุงเทพฯ สมุทรปราการ และนนทบุรี.....
โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การส่ง
เสริมศักยภาพสตรีพิการ ผู้เข้าอบรมเป็นสตรี
พิการ ในเขตภาคกลางและผู้สนใจ ประมาณ ๑๕๐
คน วันที่ ๙ สิงหาคม ๔๘ โรงแรมปรีณซ์พาเลซ
มหานาค กรุงเทพมหานครสอบถามรายละเอียดทุกโครงการฯ โทร.๐ ๒๖๔๔ ๗๙๙๑-๔ โทร
สาร ๐ ๒๖๔๔ ๗๙๙๕

๒ แคว้นพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

การฝึกอบรมเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ เมื่อวันที่ ๑-๒ มีนาคม ๒๕๕๗ ได้มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับคนพิการของจังหวัดน่าน ทั้ง ๑๔ จังหวัด ได้แก่ นนทบุรี ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี นครปฐม สุพรรณบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สระแก้ว นครนายก ระยอง และตราด เห็นว่า ควรมีการจัดทำทางลาด/ทางเท้า และห้องน้ำคนพิการ มากที่สุด รองลงมาเป็นการปรับปรุงโทรศัพท์สาธารณะ รถยนต์สำหรับคนพิการ บริเวณที่จอดรถ สัญญาณเสียง สัญญาณไฟ สัญญาณภาพ และลักษณะของลิฟท์ที่เอื้อสำหรับคนพิการเข้าถึงได้ นอกจากนี้เป็นการจัดให้มีการศึกษา นันทนาการ ล่ามภาษามือ และเครื่องช่วยความพิการประเภทต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

สำหรับแผนการดำเนินงานของ กลุ่มจังหวัดนครนายก และจังหวัดสระแก้ว ให้มีการรณรงค์ความร่วมมือ สร้างเครือข่ายองค์กรจากทุกภาคส่วน จัดทำแผนพัฒนาระดับตำบล อำเภอ จังหวัด ผลักดันนโยบายระดับรัฐบาล สร้างความตระหนักรู้ร่วมกัน โดยการจัดสัมมนา ประชาสัมพันธ์ กลุ่มจังหวัดระยอง ตราด นนทบุรี และพระนครศรีอยุธยา มีการกระตุ้นและสร้างจิตสำนึก ประชาสัมพันธ์กฎหมาย นโยบาย ข้อมูลข่าวสาร ส่งเสริมให้ความรู้และขอสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานภายในจังหวัด กลุ่มจังหวัดสุพรรณบุรี และกาญจนบุรี เป็นการสนับสนุนให้กลุ่มคนพิการและผู้เกี่ยวข้องนำเสนอความต้องการและข้อมูลที่ต้องการต่อหน่วยงานของรัฐ สร้างเครือข่ายการทำงาน กลุ่มจังหวัดราชบุรี และนครปฐม จัดประชุมและสรุปปัญหาเสนอผู้บริหาร แก้ไขปัญหาและดำเนินการหาทุนสนับสนุนทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน กลุ่มจังหวัดลพบุรี และชัยนาท มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด แต่งตั้งคณะทำงานจากหน่วยงานต่าง ๆ การดำเนินงานโครงการนำร่อง ติดตามผลการดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์ และขยายผลการดำเนินงาน กลุ่มจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ มีการดำเนินโครงการปรับปรุงอาคารสถานที่ที่มีอยู่แล้ว โดยใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เอื้อต่อการเข้าถึงของคนพิการ เช่น การทำทางลาด ลิฟท์ ห้องน้ำ โทรศัพท์สาธารณะ เป็นต้น

กระบวนการทำงานเพื่อจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับคนพิการไปสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย ๘ ขั้นตอน ได้แก่ การสำรวจพื้นที่ทุกแห่งในจังหวัด เช่น ถนน ทางเดิน ร้านค้า โรงแรม สถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น การค้นหาผู้เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความร่วมมือ การเข้าถึงผู้นำในระดับจังหวัดหรือระดับท้องถิ่น เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น การจัดตั้งคณะทำงานในระดับจังหวัดหรือระดับท้องถิ่น เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนทัศนคติสังคมและบุคคลในท้องถิ่น การประชุมและจัดเตรียมแผนการดำเนินงาน ศึกษาจากเอกสาร รูปแบบและเทคนิควิธีการจัดทำ การปฏิบัติงานตามแผน โดยเริ่มจากโครงการนำร่อง หรือจัดลำดับความเร่งด่วนในแต่ละกรณี การติดตามผลการปฏิบัติงาน คณะทำงานมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง การให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งจากผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดทำขึ้น และขั้นตอนสุดท้ายคือ ความสำเร็จของการดำเนินงาน ทำให้เกิดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในจังหวัด รวมทั้งสามารถเป็นสังคมที่เอื้อต่อการเข้าถึงของคนทุกคนในสังคมได้ (Society for All).

ข่าวสารนำรู้

กฎกระทรวง เรื่องการ “การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ”

พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.๒๕๓๔ มาตรา ๑๗ (๑) กำหนดให้ลักษณะอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่นที่ต้องมีอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการ

ประกาศกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.๒๕๓๔ มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ข้อ ๑ อาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่นที่เจ้าของจะมีสิทธิหักเงินค่าใช้จ่ายเป็นสองเท่าของเงินที่เสียไป เพื่อจัดให้มีอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการออกจากเงินได้สุทธิหรือกำไรสุทธิของปี ที่ค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้น ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 18 ต้องมีลักษณะตามข้อ 2 ข้อ 3 หรือข้อ 4 โดยมีอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการ และมีสัญลักษณ์สากลตามข้อ 6 และข้อ 7 ด้วย

ข้อ ๒ ลักษณะอาคารต้องมีอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการ ได้แก่ อาคารของสถานสงเคราะห์คนพิการหรือคนชรา สถานศึกษาสำหรับคนพิการ โรงพยาบาล โรงแรม หอประชุม สถานศึกษา สถานขนส่งมวลชน และอาคารในลักษณะอื่นใดตามที่กฎหมายควบคุมอาคารกำหนด

ข้อ ๓ ลักษณะสถานที่ที่ต้องมีอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการ ได้แก่

- (๑) สวนสาธารณะ สวนสัตว์ หรือสถานที่ให้บริการทำนองเดียวกัน
- (๒) สถานที่อื่นใดที่ได้จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะหรือให้ประชาชนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดซึ่งอาจมีคนพิการรวมอยู่ด้วยได้ใช้บริการ

ข้อ ๔ ลักษณะยานพาหนะที่ต้องมีอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการ ได้แก่

- (๑) รถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
- (๒) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทาง และไม่ประจำทางตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก
- (๓) รถไฟหรือรถไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
- (๔) เรือโดยสารตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย
- (๕) อากาศยานขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

ข้อ ๕ ลักษณะบริการสาธารณะที่ต้องมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการ ได้แก่ บริการสาธารณะอื่น นอกจากอาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะ ตามข้อ 2 ข้อ 3 หรือข้อ 4 ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะหรือให้ประชาชนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดซึ่งอาจมีคนพิการรวมอยู่ด้วย ได้ใช้บริการ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ ตู้ไปรษณีย์

ข้อ ๖ อุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายควบคุมอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่นจะได้ออกอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการไว้โดยเฉพาะและมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่กำหนด

ข้อ ๗ ให้เจ้าของอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่น ที่จัดให้มีอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการ.

